

الگوی دفاعی مقام معظم رهبری و فرمانده کل قوا (مدظله العالی) در مقابله با نفوذ دشمن

محمد قنبری، محمدصادق رستمی مرادی و غلامرضا وطن دوست

چکیده

امروزه دشمن از وارد کردن ضربه اساسی از طریق جنگ سخت به نظام جمهوری اسلامی ایران مایوس بوده که با استفاده از ابزارهای مختلف از جمله نفوذ، در صدد لطمه زدن به کشور بر آمده است. بررسی ها نشان می دهد در حال حاضر خطر نفوذ از هر زمان دیگری بیشتر است و در صورت موفقیت احتمالی، کشور با خطرات بزرگی مواجه خواهد شد. اما از آنجایی که رهنمودهای مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا (مدظله العالی)، در موضوعات گوناگون فصل الخطاب همه گفت ها و شنودها و محکومات نظام فکری انقلاب اسلامی در زمینه های مختلف است، لذا تدابیر ایشان در مقابله با نفوذ نیز تمام معادلات دشمنان را بر هم ریخته و در صورت بکارگیری آنها می توان با موفقیت در مقابل آنها ایستادگی کرد و زمینه های شکست آنها را فراهم نمود. یافته های این تحقیق که از طریق تحلیلی- توصیفی و با هدف آشنایی با الگوی دفاعی مقام معظم رهبری و فرماندهی معظم کل قوا (مدظله العالی) در مقابله با نفوذ دشمن تدوین یافته، حاکی از این است که معظم له در تمامی اشکال نفوذ سیاسی، نفوذ فرهنگی، نفوذ امنیتی و نفوذ اقتصادی، تدابیر دفاعی اتخاذ نموده اند که در این تحقیق نگارنده با ارائه الگوی دفاعی ایشان به تبیین آنها می پردازد.

واژگان کلیدی: جنگ سخت- نفوذ- دشمنان- نفوذ امنیتی- الگوی دفاعی

مقام معظم رهبری و فرماندهی معظم کل قوا (مدظله العالی)، اصول و معیارهای چگونه اندیشیدن به مسایل را در اختیار مردم و جامعه قرار می دهد تا خود به انتخابی آگاهانه و منطبق با معرفت دست یازند. یکی از مسائلی که ایشان تاکیدات بسیاری نسبت به آن دارند، موضوع نفوذ است که امروزه دشمن با بهره گیری از آن در صدد لطمه زدن به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران برآمده است.

اهمیت و ضرورت تحقیق

بکار بردن حدود هفتاد بار کلمه نفوذ و تصریح و تأکید مقام معظم رهبری (مدظله العالی) به این پدیده، نشان از اهمیت و عمق راهبردی مسأله نفوذ و پیامدهای موفقیت احتمالی آن بر انقلاب اسلامی و ارکان اقتدار ملی است که تاکنون این مسأله مورد توجه جدی برخی از مسئولین و سیاسیون قرار نگرفته است؛ بنابراین مسئولیت بزرگی بر دوش مسئولان و آحاد جامعه به خصوص نخبگان و دانشجویان (افسران میدان جنگ نرم) وجود دارد که به این مسأله بیش از گذشته پرداخته و توجه نمایند. از آنجایی که متولیان امر نظم و امنیت کشور در پی دستیابی به سازوکارهایی جهت مقابله با نفوذ دشمن بوده اند؛ لیکن علی رغم تلاش های مستمر آنها، همچنان این موضوع با چالش های جدی مواجه است؛ زیرا، متولیان مربوطه الگویی در اختیار ندارند که با بکار بستن آن بتوانند برای این موضوع گام مؤثری بردارند. لازم به ذکر می باشد که دست یافتن به الگوی دفاعی مقام معظم رهبری و فرمانده کل قوا (مدظله العالی) تنها از طریق مطالعه مؤثر و هدفمند و پژوهشی منظم و دقیق میسر می گردد. و همچنین از آنجایی که ضرورت نگاهی علمی تر به موضوع مزبور احساس می شود؛ لذا انجام این پژوهش ضروری و حائز اهمیت است.

روش تحقیق

به تناسب موضوع، روش تحقیق بصورت تحلیلی - توصیفی بوده و بررسی موضوع بصورت کتابخانه ای انجام شده است. البته روند کار بر پایه ی توصیف و تحلیل نظریات بوده و از ابزار فیش برداری برای گردآوری اطلاعات استفاده خواهد شد.

هدف تحقیق

هدف اصلی از انجام این تحقیق ارائه ی الگوی دفاعی مقام معظم رهبری در برابر نفوذ دشمن می باشد.

سوال تحقیق

الگوی دفاعی مقام معظم رهبری و فرماندهی معظم کل قوا (مدظله العالی) در مقابله با نفوذ دشمن کدام است؟

فرضیه تحقیق

الگوی دفاعی فرماندهی معظم کل قوا (مدظله العالی) مشتمل بر مؤلفه ها و اصولی است که متکی بر ارزش های دینی،

مردمی و علمی جهت مقابله با نفوذ دشمن می باشد.

مفهوم شناسی

مفهوم نفوذ

نفوذ در اصطلاح، عبارت از اعمالی است که مستقیم یا غیرمستقیم باعث تغییر در رفتار یا نظرات دیگران می شوند. (الوانی، 1386: 142) نفوذ، شکلی از قدرت است؛ اما متمایز از کنترل، اجبار، زور و مداخله. نفوذ را می توان رابطه میان بازیگرانی دانست که به موجب آن، یک بازیگر، بازیگران دیگر را وادار می کند تا به طریقی که خواست خود آن ها نیست، عمل کنند. پول، غذا، اطلاعات، دوستی، مقام و تهدید، از جمله وسایلی هستند که فرد به کمک آنها در رفتار دیگران نفوذ می کند. (علی بخشی و افشاری راد، 1386: 314)

نفوذ توانایی فرد از تغییر دادن رفتار دیگران بدون داشتن موقعیت رسمی است. (شایان مهر، 1379: 620) در کتاب جریان شناسی نفوذ در انقلاب ها «منظور از نفوذ، تصرف دشمن در ادراک مسئولان و مردم به منظور تغییر نگرش، رفتار و ساختار است؛ بنابراین تعریف نفوذ سیاسی یعنی تصرف دشمن در ادراک سیاسی مسئولان و نفوذ فرهنگی یعنی تصرف در ادراک فرهنگی مردم». (سعیدی شاهرودی، 1395: 16)

مفهوم نفوذ در بیانات مقام معظم رهبری

«دشمن شناسی»، «نفوذ دشمن»، «بیداری برابر دشمن» و «دشمن درونی و بیرونی» از جمله موضوعاتی است که رهبر معظم انقلاب از مدت ها پیش بر آن ها تأکید کرده و مردم و مسئولان نظام را نسبت به آن ها توجه داده اند و در این سالها کلید واژه نفوذ عمدتاً در معنای «عام» کلمه و به معنای هرگونه رخنه یا تأثیر طرفینی به کار می رفته است و اختصاصی به رخنه یا تأثیر دشمن بر ایران نیز نداشته است؛ اما در سال ۱۳۹۴ و بخصوص پس از توافق هسته ای، توجه ویژه ای به موضوع «نفوذ دشمن» داشته و کلیدواژه «نفوذ» از پرتکرارترین کلید واژه های مورداستفاده رهبر معظم انقلاب در این مدت بوده است و موضوع نفوذ را در یک معنای «خاص» و همراه با تشریح و تبیین دقیق ابعاد مفهومی نفوذ بیان فرموده اند.

«اینکه افرادی که می توانند در جامعه اثرگذار باشند، بکشاند به آن سمت موردنظر خودشان. سمت موردنظر عبارت است از تغییر باورها، تغییر آرمان ها، تغییر نگاه ها، تغییر سبک زندگی؛ کاری کنند که این شخصی که تحت تأثیر نفوذ قرار گرفته، همان چیزی را فکر کند که آن آمریکایی فکر می کند؛ کاری کنند که شما همان جوری نگاه کنی به مسأله، همانجوری تشخیص بدهی که آن مأمور عالی رتبه سیا تشخیص می دهد؛ در نتیجه همان چیزی را بخواهی که او می خواهد؛ بنابراین خیال او آسوده است؛ بدون اینکه لازم باشد خودش را به خطر بیندازد و وارد عرصه بشود، شما برای او داری کار می کنی؛ هدف نفوذ این است؛ نفوذ جریانی، نفوذ شبکه ای، نفوذ گسترده؛ نه موردی. اگر این نفوذ نسبت به اشخاصی انجام بگیرد که این ها در سرنوشت کشور، سیاست کشور، آینده کشور تأثیری دارند، شما ببینید چه اتفاقی می افتد؟ آرمان ها تغییر پیدا خواهند کرد، ارزش ها تغییر پیدا خواهد کرد، خواست ها تغییر پیدا خواهد کرد، باورها تغییر پیدا خواهد کرد» (بیانات در دیدار فرماندهان گردان های بسیج، 94/9/4)

یکی از نکات مهم در زمینه ارتباط مفهوم نفوذ با سایر مفاهیم پیرامونی آن در کلام رهبر معظم انقلاب، آن است که اگرچه هشدارهای ایشان درباره نفوذ دشمن بیشتر متمرکز بر نفوذ سیاسی و فکری- فرهنگی است اما اختصاصی به موضوعات فرهنگی و اعتقادی ندارد. نفوذ، یک مفهوم چند بعدی است که در بعد فرهنگی خود، مفاهیمی از قبیل جنگ نرم و تهاجم فرهنگی را نیز در بر می گیرد.

با تدبّر در بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) چنین به نظر می رسد که بیانات رهبری بیشتر ناظر به مفهوم و قالب جدیدی از نفوذ است. دشمن با تغییر استراتژی خود و تمرکز بر جنگ نرم و نفوذ در بین مردم و مسئولین درصدد آن است که هر آنچه را تاکنون با جنگ سخت نتوانسته به دست آورد به این طریق به دست آورد.

مولفه های مقابله با نفوذ دشمنان از منظر فرمانده کل قوا

در ذیل به مولفه های مقابله با نفوذ دشمنان از منظر مقام معظم رهبری و فرمانده کل قوا (مدظله العالی) می پردازیم.

1- شناخت راه های نفوذ دشمن

مهم ترین مسئله در برخورد با هر پدیده های شناخت آن پدیده است. در مسئله نفوذ، شناخت راه های نفوذ دشمن و این که دشمن از چه راهی وارد خواهد شد، از اهمیت زیادی برخوردار می باشد. با شناختن راه های نفوذ، می توان با آن مقابله نمود و به عبارت دیگر راه های آن را بست. مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در خصوص لزوم پیش بینی راه های نفوذ دشمن می- فرماید:

«ما باید به فکر شیوه های جدید باشیم. ما باید محاسبه ی راه های جدید دشمن را بکنیم؛ بدانیم امکانات او، امکانات کمی نیست. من بارها گفته ام: «دشمن نتوان حقیر و بیچاره شمرد». دشمن امکانات تبلیغاتی با امکانات تبلیغاتی جمهوری اسلامی قابل مقایسه نیست. این را هم من به شما عرض بکنم؛ در زمینه های کار فرهنگی، در زمینه های کار تبلیغاتی و ارتباطاتی، امکانات دشمن خیلی زیاد است؛ دائم مشغولند، پول هم فراوان خرج می کنند. اینی که گفتند آقا ما هشتاد میلیون دلار، صد میلیون دلار به مخالفین نظام در ایران- به تعبیر خودشان اوپوزیسیون- می دهیم، این ها ظاهر قضیه است؛ هزینه های آن ها برای این کار خیلی بیشتر از این چیزهاست. دارند هزینه می کنند. من و شما، جوان این مملکت، دانشجوی این مملکت، مسئول این مملکت، استاد این مملکت باید بدانند که دشمن از چه راهی وارد خواهد شد؛ پیش بینی کند. اگر پیش بینی کردید، آن وقت پدیده هایی که در جامعه پیش می آید، این ها را می شناسید». (دیدار دانشجویان دانشگاه های استان یزد 1386/10/13)

همچنین معظم له در خصوص شناخت دشمن و توجه نمودن به ترفندهای آن برای نفوذ می فرماید: «امروز تبلیغات استکبار جهانی از جمله چیزهایی که بر آن تمرکز می کند، همین وجود اختلافات در داخل کشور است. یک عده ای پیش خدا باید جواب بدهند؛ پیش خدا جواب بدهند که کاری بکنند که دشمن از او برداشت تفرق بکند در داخل کشور و جری بشود. مسأله این است که دشمن را بشناسیم؛ ترفند دشمن را بفهمیم؛ بدانیم که چه داریم می گوئیم و دشمن چگونه ممکن است از هر کلمه ما استفاده بکند و جری بشود، تشویق بشود، روحیه پیدا کند و راه ها را برای دخالت خود، نفوذ خود، باز کند؛ این ها چیزهایی است که باید توجه داشت». (دیدار مردم به مناسبت عید غدیر، تهران: 1388/09/15)

2- شناخت اهداف دشمن

قدم بعدی در برخورد با موضوع نفوذ (از منظر مقام معظم رهبری)، شناخت اهداف دشمن برای نفوذ در جمهوری اسلامی ایران می باشد. لذا با بررسی بیانات معظم له می توان به اهداف 12 گانه دشمن به شرح زیر اشاره نمود:

3- شناخت شیوه‌های برخورد با اسلام و دشمنی با اسلام

«شیوه‌های برخورد با اسلام و دشمنی با اسلام هم متنوع [است]؛ انواع و اقسام. می‌نشینند فکر می‌کنند، راه پیدا می‌کنند برای نفوذ کردن، برای ضربه زدن. سال‌های اول پیروزی انقلاب اسلامی بود که ما اطلاع پیدا کردیم رژیم صهیونیستی یک جمعیتی را معین کرده است و پول به اینها داده که بنشینند راجع به اسلام و راجع به شیعه فکر کنند، مطالعه کنند، بررسی کنند؛ خوب، این مطالعه برای چیست؟ این مطالعه برای این است که ببینند چه جور می‌شود این عامل عظیم را، این بیداری را، این یقظه اسلامی را خنثی کرد؛ [اینکه] چه طور می‌شود به ملت‌های مسلمان که بیدار شده‌اند، فهمیده‌اند که قدرت دارند، فهمیده‌اند می‌توانند کار کنند ضربه زد. نشستند پول‌ها خرج کردند.» (بیانات در دیدار مسئولان و دست‌اندرکاران حج هفتم ذی‌القعده ۱۴۳۶: ۳۱/۰۵/۱۳۹۴)

پیدا کردن نقاط نفوذ دشمن و رفع نقاط ضعف نیز دارای اهمیت بسیار می‌باشد. «امروز جبهه عظیمی در مقابل اسلام گسترده

شده است؛ چرا نینیم؟ چرا بعضی این جبهه عظیم را نمی بینند؟ مثل جنگ احزاب است. فرق مختلف ضد اسلامی، ضد معنویت، ضد حقیقت، در مقابل اسلام دست به دست هم دادند؛ موشکافی می کنند تا نقطه ضعف ها را پیدا کنند، از آن نقطه ضعف ها استفاده کنند؛ نقاط نفوذ را پیدا کنند، از آن نقاط نفوذ به ما ضربه بزنند. حج می تواند - جلوی این ها را بگیرد. (دیدار کارگزاران حج، تهران: 1389/07/17)

در خصوص لزوم شناخت رخنه های اقتصادی، فرهنگی و امنیتی در دیدار مسئولان نظام فرمودند: «نگاه به اوضاع سیاسی جهان و منطقه نشان می دهد که ما در مقطع حساسی هستیم؛ به معنای واقعی کلمه، امروز یک پیچ تاریخی است. این را بدانید! اگر قوی نباشید زور خواهید شفت؛ نه از آمریکا و غرب، حتی از موجودی مثل صدام. اگر قوی نباشید به شما زور می گویند، بر شما تحمیل می کنند. باید قوی بشوید. عناصر قوت چیست؟ چگونه می شود فهمید و قبول کرد که ما قوی هستیم؟ روحیه، امید، کاروتلاش، شناخت رخنه های اقتصادی، رخنه های فرهنگی، رخنه های امنیتی - اینها را بشناسید و این رخنه ها را ببندید - هم افزایی دستگاه های مسئول - به هم کمک کنند دستگاه ها - هم افزایی دستگاه های مسئول با مردم؛ اینها عناصر قوت است. این یک توصیه که این توصیه به همه است». (بیانات در دیدار مسئولان نظام، تهران: 16/04/1393)

4- لزوم آگاهی بخشی مردم از دشمنی ها و نفوذ های داخلی آن ها

بعد از پیش بینی و شناخت راه های نفوذ دشمن، آگاهی بخشی جامعه یکی از مهم ترین شیوه های مقابله با نفوذ می باشد. مقام معظم رهبری در خصوص آگاهی بخشی می فرمایند: «امروز، همه امور کشور، به همه مردم در شهرهای دور دست و روستاهای دورافتاده و عشایر و چادر نشین ها و مردم شهرهای بزرگ مربوط است. اقتصاد کشور هم به وسیله مردم و با پشتیبانی آن ها باید زنده و فعال بشود. سیاست و استقلال و حضور در صحنه بین المللی و مبارزه با استکبار جهانی هم باید به وسیله مردم و با علم و آگاهی آن ها انجام بشود و به همین خاطر است که گویندگان و صدا و سیما و ارتباطات عمومی و رسانه های جمعی و روزنامه ها و همه کسانی که با مردم سروکار دارند، موظفند مردم را نسبت به مسائل مهم کشور و انقلاب و آنچه که بر انقلاب و مسیر آن می گذرد و دشمنی هایی که می شود و نفوذی های داخلی آن دشمن ها، آگاه و روشن کنند. باید مردم همه مسائل مهم کشور را بدانند.» (دیدار با هیأت نظارت بازرسان و ناظران شورای نگهبان و هیأت اجرایی انتخابات میان دوره ای مجلس و خانواده های شهدا، اسرا مفقودان و جانبازان استان های فارس و همدان: 1368/09/22)

همچنین معظم له در خصوص عوامل تسهیل کننده در خصوص نفوذ و لزوم آگاه نمودن غافلان و ناآگاهان به این مسئله می فرمایند: «دو دسته از مردم، نفوذ دشمن را تسهیل می کنند: دسته اول، مغرض ها و کسانی که با اسلام و انقلاب و نظام جمهوری اسلامی و روحانیت و حاکمیت ارزش های اسلامی مخالفند - البته این ها بسیار کم هستند ولی بی اثر نیستند - و دسته دوم کسانی هستند که غرض ندارند، اما غافل و ناآگاه و بازی خورده دست مغرض ها هستند. دسته دوم را باید آگاه کرد و نسبت به دسته اول، مسئولان بخش های مختلف کشور تصمیم گیری می کنند.» (مراسم بیعت امام جمعه و نماینده ولی فقیه و قشرهای مختلف مردم سمنان: 1368/04/04)

5- هوشیاری و لزوم مراقبت در مقابل نفوذ دشمن

بعد از آگاهی بخشی جامعه از خطر نفوذ و نفوذی‌ها، هوشیاری در مقابل نفوذ دشمن از اهمیت زیادی برخوردار می‌باشد. مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در این خصوص می‌فرمایند: «دشمن امیدوار است که از طریق ایجاد دودستگی و اختلاف، در میان ما نفوذ کند. این، کار بسیار ظریف و دقیقی است که روی آن سرمایه‌گذاری می‌کند. این‌طور نیست که ما بگوییم دشمن می‌خواهد تفرقه‌افکنی کند، ما هم مشت‌ها را گره می‌کنیم و شعار می‌دهیم و نمی‌گذاریم دشمن به اهدافش برسد؛ خیر، او روش‌ها و مکانیسم‌های بسیار حساب‌شده و دقیقی را برای این کار دارد؛ لذا ما باید هوشیار باشیم.» (مراسم بیعت ائمه جمعه سراسر کشور به اتفاق رئیس مجلس خبرگان: 1368/04/12)

نفوذی‌های دشمن به دنبال دامن زدن به اختلافات می‌باشد که لزوم مراقب بودن از نفوذی‌های دشمن و برنامه‌های آنها برای ایجاد اختلاف از شیوه‌های مقابله با نفوذ می‌باشد. امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در این خصوص می‌فرمایند: «باید بیش از گذشته، «وحدت» را برای اسلام و پیشرفت به سمت هدفهای اسلامی و سازندگی کشور رعایت کرد. خیلی مراقب باشید که نفوذی‌های دشمن، پرچمهای اختلاف را بلند نکنند. هر پرچم اختلافی که بلند شد، شما آن را متهم کنید که نفوذی دشمن است؛ هرچند خودش نداند.» (مراسم بیعت اقشار مختلف مردم کرد از استان‌های کردستان آذربایجان غربی و کرمانشاه- 1368/04/13)

6- لزوم جلوگیری از نفوذ عناصر ناباب دشمن در مراکز حساس و تصمیم‌گیری کشور

بعد از شناخت و پیش‌بینی راه‌های نفوذ و لزوم هوشیاری در برابر نفوذ می‌بایست از عناصر ناباب دشمن در مراکز حساس و تصمیم‌گیر نظام جلوگیری کرد. مقام معظم رهبری (مد ظله العالی) در این خصوص می‌فرمایند: «باید از نفوذ عناصر ناباب دشمن در مراکز حساس جلوگیری کرد، که البته این نکته را در درجه اول بایستی خود من به آن متوجه باشم. توجه به این نکته، صرفاً مخصوص من و امثال من نیست. مراکز حساس در همه جا هست.» (مراسم بیعت ائمه جمعه سراسر کشور به اتفاق رئیس مجلس خبرگان: 1368/04/12)

7- مراقبت در جلوگیری از نفوذ در ارکان تصمیم‌گیری کشور

«مراقب باشید تا کسانی که با این انقلاب و این نظام و این اسلام و با منافع مردم هیچ میانه‌خوبی ندارند، در ارکان تصمیم‌گیری کشور نفوذ نکنند. مسأله غریبه‌ها و نااهل‌ها و نامحرم‌ها را، اول امام مطرح کردند. این‌ها در مقابل آن جهت و آن خط روشن، می‌گویند از دوستان و از خودی‌ها برحذر باشید و پرهیز کنید. این‌ها را با نام‌های گوناگون و چپ و راست مطرح می‌کنند. اگر شما هر کدام از این رادیوهای بیگانه را باز کنید، در هر یک از برنامه‌هایشان، حداقل چند بار اسم جناح محافظه‌کار و نوگرا را مطرح می‌کنند؛ تعبیراتی که ملت ایران و علاقه‌مندان به انقلاب و مؤمنان و وفاداران به مصالح عمومی این ملت و این کشور را به جبهه‌های مختلفی تقسیم می‌کند. امام می‌گفتند ایران یکپارچه، ملت متحد و هم‌زبان؛ اما عده‌ای سعی می‌کنند طبق خواست و میل و صلاح دید دشمنان این ملت، جهات غیرعمومی را - قومیت‌ها و مذاهب و دسته دسته کردن مردم و بازی با الفاظی از قبیل حزب و امثال آن را - در میان مردم رایج کنند و یکپارچگی مردم و آن وحدتی را که می‌تواند ایران اسلامی را از لابلای توفان‌ها عبور دهد، به هر شکلی دچار انشقاق و پراکندگی کنند.» (بیانات در اجتماع بزرگ مردم مشهد و

زائران حرم مطهر امام رضا (ع): (1380/01/01)

با توجه به اهمیت نیروهای مسلح، لزوم مراقبت در عدم رخنه در نیروهای مسلح نیز مورد تاکید فرماندهی معظم کل قوا بوده است. ایشان در این خصوص می‌فرمایند:

«همه بایستی مراقب باشند، خود نیروهای مسلح اما همان طور که عرض کردیم، این حصار را هم نباید بگذاریم رخنه‌ای ببیند. بله در داخل این حصار، این مردم محکم ایستاده‌اند، اما حصار- یعنی نیروهای مسلح- را باید محکم نگه داشت. اولاً نیروهای مسلح تهدید را جدی بگیرند؛ بارها من این را گفتم. شما در محاسبات خودتان، مثل محاسبات سیاسی نمی‌توانید عمل کنید. محاسب سیاسی مثلاً می‌گوید امکان حمله دشمن کم است؛ بیست درصد است، سی درصد است؛ شما باید بگوئید امکان حمله دشمن صد درصد است. آمادگی را با این مبنا در همه بخش‌ها بایستی برای خودتان فراهم کنید. بایستی دائماً بهوش بود.» (دیدار فرماندهان ارشد نظامی و انتظامی: 1389/01/22)

نیروهای مسلح- همچنان که در بیان امیر المؤمنین (علیه الصلاة والسلام) هست- حصارند؛ حصن و حصار برکشیده در پیرامون یک ملت و یک کشورند. حصار همیشه بایستی پابرجا باشد، حصار باید رخنه پیدا نکند؛ لذا نیروهای مسلح همیشه بایستی استواری خودشان را حفظ کنند. در داخل حصار، حوادث و شرائط گوناگونی پیش می‌آید؛ یک عده خوابند، یک عده بیدارند، یک عده دعوا می‌کنند، یک عده مشغول عروسی‌اند، یک عده مشغول عزایند؛ اما این حصار باید در همه این احوالات مستحکم باقی بماند. با این چشم به نیروهای مسلح نگاه کنید. این استحکام باید دائم باقی باشد. اگر این استحکام بود، اگر نگهبانانی که بر روی حصار دارند نگهبانی می‌دهند، دائم هشیار بودند، مراقب بودند، حرکات دشمن را رصد کردند، از هیچ نقطه‌ای غافل نشدند، امنیت داخل حصار محفوظ خواهد بود؛ در سایه آن امنیت، مردم به دین و دنیا می‌توانند برسند؛ که اگر امنیت نبود، نمی‌توانند. پس پرداختن به استحکام نیروهای مسلح، یک اصل دینی غیر قابل اغماض است. (فرماندهان ارشد نظامی و انتظامی: 1389/01/22)

8- انسجام ملی، وحدت کلمه و ایستادگی و وفاداری ملت ایران

اگر انسجام ملی باشد، دشمن اجازه نفوذ پیدا نمی‌کند. مقام معظم رهبری در خصوص ضرورت انسجام ملی می‌فرمایند: «باید نیروی ملت منسجم شود و با ایمان حرکت کند و به خدا تکیه دهد و از سختی‌ها نترسد و پا عقب نکشد تا هیچ‌گاه دشمن به خود اجازه‌ی نفوذ ندهد. در گذشته افرادی بودند که سطحی فکر می‌کردند و ظاهربین بودند. هرچند نمی‌شود به آن‌ها اتهام غرض‌ورزی زد، ولی نمی‌توانستند باور کنند که توان مقابله با دشمن در ملت وجود دارد.» (مراسم بیعت اصناف مشهد و تعاونی‌های شهری خراسان مسئولان بنیاد پانزده خرداد- 1368/04/08)

ایستادگی و وفاداری و اظهار حمایت از مسئولان و وحدت کلمه در برابر عوامل نفوذی نیز همواره مورد تاکید مقام عظمای ولایت بوده است تا جایی که می‌فرمایند: «من در این شک ندارم که اگر ملت ایران، همین ایستادگی و وفاداری و اظهار حمایت از مسئولان و وحدت کلمه و همین رویه را که تا امروز در پیش گرفته‌اند، ادامه دهند، نه امریکا و نه استکبار جهانی با همه شاخه‌هایش و نه دولت‌های دیگر و نه ارتجاع و نه عوامل نفوذی و نه نفاق و کفر در عالم، نخواهند توانست کوچک‌ترین

ضربتی به این انقلاب و نظام مقدس وارد کنند». (دیدار با گروهی از روحانیون و مردم رفسنجان: 1368/07/21)

معظم له در خصوص لزوم ایستادگی در مقابل تهاجم دشمن مثل یک دیوار حصین و نفوذناپذیر می‌فرمایند:

«حرکت، حرکت پیشرونده باشد. به خیلی چیزها نیاز هست. من اینجا یادداشت کردم؛ از جمله صف واحد بودن، که همین مسأله‌ی وحدتی است که عرض کردیم. «ان الله يحبّ الذین یقاتلون فی سبیله صفّا کأنهم بنیان مرصوص»؛ مثل یک ستون مستحکم، مثل یک دیوار حصین و نفوذناپذیر در مقابل تهاجم دشمن بایستی ایستاد.» (بیانات در دیدار فرماندهان سپاه پاسداران: ۱۳۹۰/۰۴/۱۳)

9- وحدت کلمه، راه رهایی از سلطه‌ی بیگانگان

«در دایره‌ی وسیع، رمز پیروزی امت اسلامی هم وحدت کلمه است. اگر امت اسلامی می‌خواهد در میدان‌های علم، ترقی، پیشرفت مادی، تسلط بر سرنوشت خود، رهایی از سلطه‌ی بیگانگان و سعادت درونی و بیرونی پیشرفت کند، راهش با کلمه‌ی توحید و توحید کلمه است. مراکز قدرت استکباری که از هر عاملی برای تحکیم قدرت خود بر دنیا استفاده می‌کنند، تلاش کرده‌اند که در دنیای اسلام از هر وسیله‌ای برای تجزیه، تفرقه و اختلاف استفاده کنند، که متأسفانه تا حدود زیادی هم موفق شده‌اند. اگر امروز ملت فلسطین دچار چنین سرنوشت تلخی شده است؛ اگر امروز پیکر ملت فلسطین خون‌آلود است و مصیبت و غم آن ملت تا اعماق جان انسان‌های دردمند نفوذ کرده است، به خاطر اختلاف کلمه‌ی مسلمین است. اگر وحدت کلمه بود، این وضعیت به وجود نمی‌آمد.» (بیانات در دیدار مسؤولان نظام به مناسبت عید سعید فطر: 1382/09/05)

10- پرهیز از تفرقه و به حداقل رساندن اختلافات به عنوان بزرگترین وسیله نفوذ دشمنان

«یکی از کارهای مهم آن‌ها این است که با روش‌های موزیانه و موریانه‌وار، بین ما اختلاف بیندازند؛ این جزو کارهای رائج این‌هاست، این کار را از قدیم انجام می‌دادند. البته متبحر و کارشناس کامل این کار، انگلیسی‌های خبیثند؛ آن‌ها در زمینه‌ی ایجاد اختلاف، از همه کارشناس‌ترند؛ آمریکائی‌ها پیش آن‌ها شاگردی می‌کنند، از آن‌ها یاد می‌گیرند! ایجاد اختلاف از راه‌های نفوذ، مثل موش‌های دزد، مثل موریانه، وارد شدن و نفوذ کردن؛ این‌ها جزو کارهای متعارف آن‌هاست. ما باید حواسمان جمع باشد. باید اختلافات به حداقل برسد.» (بیانات رهبر انقلاب در دیدار دانش‌آموزان و دانشجویان در آستانه‌ی روز ملی مبارزه با استکبار جهانی: ۱۳۹۱/۰۸/۱۰)

«ان‌شاءالله تعالی با برگزاری این فریضه‌ی بزرگ الهی (نماز جمعه) مردم را به وظائف خطیر و حساسی که در این برهه نسبت به اسلام و انقلاب دارند و همچنین لزوم وحدت و همدلی و پرهیز از تفرقه و اختلاف که بزرگترین وسیله نفوذ دشمنان اسلام است توجه داده و با همکاری اهالی محترم و علمای معظم و مسئولان استان نسبت به برگزاری هر چه باشکوه‌تر نماز جمعه اقدام فرمائید. توفیقات شما و مردم مؤمن و انقلابی استان شهید پرور سمنان را از خداوند متعال مسألت می‌نمایم.» (حکم انتصاب حجة الاسلام و المسلمین آقای شاهچراقی به امام جمعه سمنان: 1380/10/12)

11- توجه و خدمت‌رسانی به مردم

مردم نقش مهمی در انقلاب اسلامی داشته و دارند. در خصوص نقش مردم در مقابله با عوامل نفوذی دشمن می‌فرمایند:

«در اینجا این مردم‌اند که شعارها را می‌سازند، هدف‌ها را معین می‌کنند، دشمن را شناسایی و معرفی و تعقیب می‌کنند، آینده مطلوب را، اگر چه به اجمال، ترسیم می‌کنند و در نتیجه اجازه انحراف و سازش با دشمن و تغییر مسیر را به خواص سازشکار و آلوده و به طریق اولی به عوامل نفوذی دشمن نمی‌دهند.» (بیانات در نخستین اجلاس بیداری اسلامی: ۲۶/۰۶/۱۳۹۰)

«علاج و پیشگیری از نفوذ دشمن از این دو نقطه، خدمت‌رسانی به مردم و وحدت کلمه مؤسّسین و مردم است.» (بیانات در اجتماع مردم مشهد در حرم مقدس: 1382/01/01)

همچنین در خصوص توجه به اقشار مختلف مردم به خصوص قشر کارگر می‌فرمایند:

«من در همان روزهای پیروزی انقلاب، در یک مجموعه کارگری در قسمت غرب تهران، خودم شخصاً حضور پیدا کردم؛ دیدم دشمنان اسلام و دشمنان انقلاب چه کار دارند می‌کنند؛ چه طرح‌هایی، چه برنامه‌هایی، چه نقشه‌هایی دارند؛ برای اینکه در همین آغاز کار، در همین ابتدای سر زدن اولین پرتوهای انقلاب بتوانند به وسیله‌ی قشر کارگر، نفوذ سیاسی وابسته خودشان به برخی از قدرتها را تحکیم کنند. این را من از نزدیک دیدم.» (بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار کارگران و فعالان بخش تولید کشور به مناسبت هفته کارگر: ۰۷/۰۲/۱۳۹۲)

12- داشتن روحیه انقلابی و تعهد حفظ و پاسداری آرمان‌ها و ارزش‌های انقلاب

داشتن روحیه انقلابی‌گری یکی از مهم‌ترین شیوه‌های مقابله با نفوذ در حوزه‌های مختلف فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و امنیتی می‌باشد. مقام معظم رهبری در خصوص داشتن روحیه انقلابی می‌فرماید: ... حالا ما در مقابل این دشمنی باید چه کار بکنیم، آن بحث دیگری است اما دشمنی را فراموش نکنیم، حرف من این است. وقتی که شما از یاد نبردید که یک جبهه‌های روبه بروی شما است، پشت سنگر نشسته‌اند، سلاح‌هایشان را آماده کرده‌اند، آن وقت به اقتضا عمل می‌کنید؛ یک وقت نگام می‌کنید، می‌بینید لازم است تیراندازی کنید یا لازم است ساکت بشوید یا لازم است داخل سنگر بروید یا لازم است از سنگر بیرون بیایید؛ آن‌ها بحث‌های بعدی است؛ عمده این است که فراموش نکنیم که در مقابل ما یک جبهه‌های وجود دارد جبهه دشمن دشمنی که بنای بر دشمنی دارد. البته این خطاب فقط به مسئولان دولتی نیست؛ همه‌آحاد مردم، به خصوص عناصر دلسوز انقلاب و کسانی که آمادگی خدمت به انقلاب هستند، بایستی مورد توجه‌شان باشد؛ منتها مسئولیت مردان در این زمینه طبعاً بیشتر است و بیش از دیگر وفاداران به انقلاب است.

به نظر من کاری که علی‌العجله باید کرد این است که در اتخاذ مواضع انقلابی، باید صراحت داشت؛ یعنی رودربایستی نکنیم. مواضع انقلابی را، مبانی امام بزرگوار را صریح بیان کنیم، خجالت نکشیم، رودربایستی نکنیم، ترس نداشته باشیم و بدانیم که «ولله جنود السماوات والارض و كان الله عزيزا حكيمًا» همه‌امكانات عالم و سنن عالم، جنود الهی هستند، می‌توان آن جنود الهی را پشت سر خود قرار داد و به کمک خود کشاند با توکل به خدا، با پیمودن راه خدا. (بیانات در مورخه 1394/6/4)

13- تعهد حفظ و پاسداری آرمان‌ها و ارزش‌های انقلاب

«اگر عامل فعال و پیشبرنده انقلاب و اعتقاد دینی نمی‌توانست اوضاع کشور را به طور عموم و از جمله در مسأله علم تحت

تأثیر قرار دهد، یقیناً شعاع نفوذ قدرت های سلطه گر اجازه نمی داد یک کشوری مثل ایران - که آنها چشم طمع به آن دوخته اند - بتواند در زمینه علم این پیشرفت ها را بکند و این خودباوری و اعتماد به نفس را به دست آورد؛ نمی گذاشتند؛ کما اینکه جاهای دیگر هم نمی گذارند؛ آنجایی که آنها تسلط و نفوذ دارند. این انقلاب اسلامی بود که آمد آن فضا را شکست و فضای علمی را غالب کرد. بنابراین همه باید خودمان را مدیون بدانیم و متعهد بدانیم به حفظ و پاسداری آرمان های انقلاب و ارزش های انقلاب». (بیانات در مورخه 1392/05/15)

همچنین معظم له در خصوص توجه به عناصر حزب اللهی، به عنوان سد محکم و مستحکم در مقابل نفوذ دشمنان می فرماید: «مخالفت دشمن با اسلام به خاطر این است که می دانند معارف اسلامی، احکام اسلامی در مقابل آنها سد مستحکمی درست کرده است. با ملت ما مخالفند، چون ملت در مقابل آنها مثل کوهی ایستاده است. با هر کسی در می ان ملت که در مقابل دشمن ایستادگی بیشتری داشته باشد، بیشتر مخالفند. با عناصر مؤمن بیشتر مخالفند، با سازمان ها و نهادهای انقلابی بیشتر مخالفند، با عناصر حزب اللهی بیشتر مخالفند؛ چون می دانند این ها سدهای محکم و مستحکم در مقابل نفوذ دشمنان هستند. دشمن دنبال سلطه گری است و همه تلاش دشمن برای این است که جلوی حرکت اسلامی نظام جمهوری اسلامی را که مایه پیشرفت و ترقی و اوج این ملت است بگیرد». (بیانات در مراسم بیست و ششمین سالروز رحلت حضرت امام خمینی (ره): 1394/03/14)

14- تقویت ایمان و آگاهی و نگاه تیزبین به سرانگشتان فعال و خیانتکار دشمن

«امروز وظیفه شما جوانان خطیر و سنگین و مجاهدت در این راه، دقیق و ظریف است. امروز دشمنان مستکبر و سلطه طلب در صدد محاصره کردن نظام جمهوری اسلامی اند. تلاش بی ثمر آنان در طول دو دهه برای به زانو در آوردن ملت ایران به برکت ایمان و روشن بینی مردم، همچنان ناکام مانده است و آنان امروز به ناچار مقاصد و اغراض شوم خود را بی پرده و نمایان کرده اند. دشمن مستکبر، سراسیمه و شتاب زده همه راه های نفوذ فرهنگی و سیاسی و اقتصادی را در مد نظر قرار داده و امیدوار است بتواند از این راه ها ملت ایران و نظام جمهوری اسلامی را محاصره کند و پنجه شوم خود را همانند دوران پیش از انقلاب بر جسم و جان کشور عزیز ما فرو برد. همه و بخصوص جوانان لازم است هوشیارانه و مصمم نقشه دشمنان را خنثی کنند. شرط اصلی موفقیت، تقویت ایمان و آگاهی و نگاه تیزبین به سرانگشتان فعال و خیانتکار دشمن است». (پیام به کنگره جامعه اسلامی دانشجویان: 1381/02/31)

15- توقف روند غرب باوری و غرب زدگی و نفوذ در بدنه مجموعه های دولتی

«غرب باوری و غرب زدگی یکی از عوامل تسهیل کننده نفوذ دشمن در ارکان تصمیم گیری و مجموعه های دولتی است. مقام معظم رهبری در خصوص لزوم توقف آن می فرمایند: «روند غرب باوری و غرب زدگی را که متأسفانه داشت در بدنه مجموعه های دولتی نفوذ می کرد، متوقف کردید؛ این چیز مهمی است. حالا یک عده ای در جامعه، ممکن است به هر دلیلی شیفته یک تمدنی یا یک کشوری باشند؛ اما این وقتی به بدنه مدیران انقلاب و مجموعه های انقلاب نفوذ می کند، چیز خیلی خطرناکی می شود. این دیده می شد؛ خب، جلوی گرفته شد. (دیدار رئیس جمهوری و اعضای هیئت دولت - 1387/06/02)

16- جلوگیری از عناصر ضعیف النفس در نظام اسلامی

«هدف سوم هم باز این بود و هست که کاری کنند که اگر نظام اسلامی باقی می ماند، از عناصر ضعیف‌النفسی که می توان در آن‌ها نفوذ کرد، استفاده کنند و این‌ها را در مسائل کشور، در واقع طرف‌های اصلی خودشان قرار بدهند. بالاخره نظامی به وجود بیاید و ادامه پیدا کند که قدرت کافی نداشته باشد، ضعیف باشد، مطیع باشد - عمده این است که سرسپرده باشد، مطیع باشد - در مقابل آمریکا نایستد، قد علم نکند. اهداف این‌هاست». (بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران - ترجمه خطبه عربی: 1389/11/15)

17- پیشرفت علمی، راه جلوگیری نفوذ دشمن

دشمنی نظام مستکبر آمریکایی و هر مستکبری در دنیا با نظام اسلامی، به خاطر پرچم برافراشته عدالت است؛ به خاطر این است که می بیند با نام اسلام و با تعالیم والای اسلام کشوری دارد به سمت رشد و توسعه و پیشرفت علمی و عملی حرکت می کند؛ می داند که این، جلوی نفوذ آن‌ها را خواهد گرفت. آن‌ها با هر کشوری که خارج از قلمرو قدرت آن‌ها به توسعه و پیشرفت علمی دست پیدا کند، مخالفند. آن‌ها با هر کشوری که در میدان علم و توسعه، به سمت رقابت با آن‌ها حرکت کند، مخالفند. (بیانات در اجتماع بزرگ مردم رفسنجان: 1384/02/18)

نتیجه گیری

مؤلفه‌های مقابله با نفوذ دشمن در اندیشه‌های مقام معظم رهبری را مورد تبیین و بررسی قرار دادیم و به این نتیجه رسیدیم که ناکامی دشمنان در مواجهه سخت و مستقیم با انقلاب اسلامی سبب شده که در آخرین سناریو، تغییر رفتار نظام جمهوری اسلامی از طریق نفوذ پیگیری شود. موضوعی که با هوشمندی مقام معظم رهبری و فرماندهی معظم کل قوا (مدظله‌العالی) افشاء شده و با هشدارهای متعدد از طرف معظم له مواجه گردید. در اندیشه‌های معظم له، شناخت راه‌های نفوذ دشمن، آگاهسازی مردم از نفوذ دشمن، جلوگیری از نفوذ دشمن در مراکز حساس کشور، انسجام و اتحاد ملی، جلوگیری از اختلافات، توجه و خدمت به مردم، داشتن روحیه انقلابی و تقویت ایمان و افزایش بصیرت از مهم‌ترین راه‌های مقابله با نفوذ دشمنان می‌باشند. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که، الگوی دفاعی مقابله با نفوذ دشمن از منظر فرماندهی معظم کل قوا (مدظله‌العالی)، مجموعه‌ای کامل از اصول و مبانی ارزشی و اسلامی، ویژگی‌های مردم‌شناختی و جامعه‌شناختی است که در صورت به کارگیری آن‌ها، می‌توان موفقیت‌های بزرگی در شکست جبهه نفوذی دشمن کسب کرد. همچنین با دقت در اندیشه‌های معظم له، می‌توان به این استنباط رسید که آگاهسازی و بصیرت‌افزایی بیش از سایر مؤلفه‌ها در مقابله با نفوذ دشمنان حائز اهمیت می‌باشد.

منابع

- آقا بخشی - علی و افشاری راد - مینو (1386)؛ فرهنگ علوم سیاسی، چاپ اول، تهران، نشر چاپار.
- الوانی - سید مهدی (1386)؛ مدیریت عمومی، چاپ سی و یکم، تهران، نی.
- سعیدی شاهرودی - علی (1395)؛ «جریان‌شناسی نفوذ در انقلاب‌ها»، قم، زمزم هدایت.
- شایان مهر - علیرضا (1379)؛ دایره‌المعارف تطبیقی علوم اجتماعی، چاپ اول، تهران، کیهان.